

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . . . 2.—
 za Nemčijo ololetno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . . . 2.—
 V pravi prejemnik mesečno . . 1-70

Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . . . 7.—
 za Nemčijo ololetno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . . . po 18 v
 za dvakrat . . . . . " 15 "
 za trikrat . . . . . " 13 "
 za večkrat primeren popust.

Prečna oznaka, zabvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna pettivrsta po 20 v.

Poslano:
 enostolpna pettivrsta po 40 v.

Ishaja vsak dan, izvršeni ne-
 dalje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Bitka pri Lvovu se za nas dobro razvija. — Na bojišču so nauzoči avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Karol Franc Jožef, nadvojvoda Fridrik in šef generalnega štaba Conrad pl. Hötzendorf. — Nemci urgli zadnje ostanke ruske armade iz vzhodne Prusije. — Nemška vzhodna armada prodira Rusom za hrbet.

Na Rusko Poljskem zbrane ogromne armade Rusov so imele namen pred vsem prodirati v Prusko, njihov cilj je bilo: »V Berlin!« V resnici so se vršili prvi boji v vzhodni Prusiji; ali ruske čete so bile poražene in so hitro morale nazaj čez mejo. Med tem so udrle iz Galicije avstrijske čete, ki so dosegle sijajne zmage nad Rusi pod vodstvom Dankla in Auffenberga.

Glavna ruska moč pa je udrila v vzhodno Galicijo. Ker je bila proti naši armadi v velikanski premoči posebno glede artiljerije, se je naš generalni štab odločil pomakniti naše čete na črto Lvov — Zloczov. Ozemlje vzhodno od Lvova je za vojne operacije neugodno, poleg tega bi pa bitka na tem ozemlju spravila Lvov v nevarnost, da bi bil porušen. To je napolitilo naše vojno vodstvo, da je izpraznilo Lvov in zbralo naše čete na ugodnejšem ozemlju zahodno od Lvova. Ko se je to razglasilo, se je ob enem povdarjalo, da bodo naše čete v najkrajšem času zopet pričele z ofenzivo.

In sedaj divjajo pri Lvovu že tretji dan hudi boji, ki so jih izzvale naše čete z ofenzivo. Par dni po hudi devetdnevni bitki je zadostovalo, da so se naše čete izpopolnile in ojačile. Brez dvoma so se naši vrli vojaki z nepremagljivim pogumom vrgli na sovražnika in bodo napeli vse sile, da ga vržejo nazaj. Upajmo, da nam bodo že prihodnji dnevi prinesli veselo poročilo o naši zmagi zahodno od Lvova.

Tudi nemški listi upaio na zmago avstrijskega orožja. »Berliner Tagebl.« piše: »Avstro-ogrski armadi bi storili veliko krivico, če bi takrat, ko je prišla vest o prostovoljni izpraznitvi Lvova, dvomili nad energijo vojnega vodstva naših zaveznikov. Nova avstro-ogrška ofenziva daje upanje, da se bo z nadaljnjim zmagovitim prodiranjem avstro-ogrške armade želja po zmagi izpremenila v sijajno zmago.« — »Vossische Zeitung« pravi: »Po dosedanem zelo spretnem višjem vodstvu in velikih hrabrosti ter odporni sili avstrijskih čet lahko računamo, da se bo ta boj končal s popolnim uspehom avstro-ogrškega orožja.«

Iz Berlina došli ogrski grof Khuen Hedervary poroča, da vlada v nemškem glavnem mestu popolno zaupanje v zmago v sedanjih bojih pri Lvovu. V Berlinu so prepričani, da se Nemcem in Avstrijcem ne bo posrečilo Ruse, Francoze in Angleže samo na suhem premagati, ampak tudi uničiti angleško brodovje. Po slavnih činih avstro-ogrške armade na srbskem in ruskem bojišču so Nemci zelo navdušeni in splošno priznavajo, da ima avstrijska armada veliko težavnejšo nalogo v boju z Rusi, kakor pa nemška armada na Francoskem.

Vojni poročevalski stan, 10. sept. (Brzjavka poročevalca »Slovenca«, do-
 voljena po vojnem poročevalskem sta-
 nu.) Današnja bitka pri Lvovu v na-
 vzočnosti prestolonaslednika nadvojvo-
 de Karla Franca Jožefa, vrhovnega po-
 veljnika avstro-ogrške armade nadvoj-
 vode Friderika in šefa generalnega šta-

ba Konrada pl. Hötzendorfa, za nas do-
 bro napreduje.

Vojni poročevalski stan, 10. sept.
 Bitka pri Lvovu se nadaljuje. Vreme je
 trajno ugodno.

**ODLIKOVANI AVSTRIJSKI VOJSKO-
 VODJE.**

Dunaj, 10. septembra. Cesar je po-
 delil generalu infanterije Moricu vitezu
 pl. Auffenbergu in generalu kavalerije
 Viktorju Danklu, ki sta svoje hrabre
 čete pri Komarovu odnosno pri Kras-
 niku vodila do zmage, veliki križ Leo-
 poldovega reda z vojno dekoracijo, na-
 dalje generalmajorju Henr. Pongracz
 de Szent - Miklos et Ovar v priznanje
 njegovega junaškega in uspešnega voj-
 skovanja proti Črnigori vitežki križ
 Leopoldovega reda z vojno dekoracijo.

**GENERALMAJOR KRAUS O ZMAGI
 AUFFENBERGOVE ARMADJE.**

Generalmajor Kraus, dosedanji do-
 mobranski brigadir v Lincu. je pisal
 linškemu županu dr. Dinghoferju vojno
 dopisnico s sledečo vsebino: »Mi, nam-
 reč armada Auffenbergova, smo bili
 osemdnevno bitko pri Zamostju, Toma-
 šovu, Tišovce od 26. avgusta do 2. sep-
 tembra, gotovo največja bitka vseh ča-
 sov, osem dni! To so bili boji, predno
 je bila naša zmaga popolna! Proti pre-
 moči! 150 topov in veliko tisoč vjetni-
 kov smo zajeli. Domači polk se je bo-
 jeval izredno hrabro. Izvrstni ljudje!
 Pravi junaki! Sedaj gre naprej, naprej,
 naprej! — Kraus, gm.«

PLEN AUFFENBERGOVE ARMADJE.

Dunaj, 10. septembra. Včeraj zve-
 čer in danes zjutraj so z dvema vlakoma
 pripeljali na Dunaj ruske topove in
 strojne puške, ki jih je zaplenila Auf-
 fenbergova armada. Spravili so jih naj-
 prej v arzenal, kjer so jih preiskali, če
 so nabiti. Nekateri topovi so bili res na-
 biti, kar pomeni hitri beg Rusov. To-
 povi bodo na treh trgih razstavljeni.

O BOJIH PRI LUBLINU.

Krakov, 10. septembra. »Nowa Re-
 forma« priobčuje celo vrsto poročil o
 pripovedovanjih ranjenec iz bojev med
 Krasnikom in Lublinom. Ti boji so bili
 jako ljudi in naši vojaki so stali od 23.
 do 30. avgusta skoro neprestano v og-
 nju. Sovražniku je bilo treba iztrgati
 vsako ped terena korak za korakom.
 Naši vojaki so kljub ruskem ognju
 prodirali naprej v razpušeni redki četi
 in naša artiljerija je pregnala so-
 vražnika. Nazaj vrženi sovražnik je pa
 vedno zopet zavzemal nove postojanke,
 na katerih je bilo jasno spoznati, da so
 bile že pred meseci napravljene. Celo
 ozemlje od Krasnika je bilo na ta na-
 čin pripravljeno. Tu in tam so se udali
 celi ruski oddelki. Rusko - poljski vjet-
 niški pripovedujejo tudi, da so Rusi, zla-
 sti kozaki, kadar so se avstrijske čete
 bližale sovražnim postojankam, silili
 poljske vojake, da kličejo: »Živio Polj-
 ska« in pojejo poljsko himno: »Ni še
 Poljska izgubljena«. Temu so se polj-
 ski vojaki mnogokrat uprli in porabili
 prvo priliko, da so pobegnili k Avstrij-
 cem. Večkrat se je zgodilo, da so Rusi

na take begunce streljali, da bi jim
 preprečili beg. Posamezni kozaški od-
 delki, ki so se še prejšnji dan besno bo-
 rili proti nam, so se naslednje jutro
 brez boja udali, ker jih je mučila lako-
 ta. Včasih v ruskih strelnih jarkih ni
 najti niti enega ranjenca ali mrtveca,
 ker jih Rusi vzemo s seboj. Mrtvece po-
 tem takoj pokopljejo, da se ne more
 dognati njihovih izgub. Ne redkokrat
 pa naš artiljerijski ogenj vzbudi med
 sovražniki pravo paniko, da beže ka-
 kor brez glave ter puste ranjence in
 mrtve na mestu. Potem najdejo naši
 vojaki v jarkih cele kupe mrtvih in ra-
 njenih.

NAŠI LUBLINSKI JUNAKI.

Krakov, 10. septembra. »Nowa Re-
 forma« priobčuje vojnoposžno dopisni-
 co nekega višjega pehotnega častnika
 o bojih pri Lublinu, v kateri piše: Dne
 28. avgusta ob 3. uri popoldne je naš
 polk naskočil sovražne postojanke in
 jih po komaj dveurnem boju zavzel.
 Naši vojaki so se borili z neizmerno
 hrabrostjo in neverjetnim pogumom.
 Vjeli smo 200 Rusov in zaplenili 4 stroj-
 ne puške ter mnogo drugega vojnega
 materiala.

POLOŽAJ V VARŠAVI.

Krakov, 10. septembra. »Nowi Re-
 formi« se poroča iz Krakova, da je ta-
 mošnji generalni gubernator izdal oklic
 na prebivalstvo, v katerem zavrača
 mnenje, da se Varšava ne bo branila.
 Varšava se utrjuje in preskrbuje z živi-
 li. Življenje v Varšavi je normalno. V
 gledališčih se vrše predstave, v šolah
 se je začel pouk.

**RUSKI ZDRAVNIKI V NAŠIH BOL-
 NIŠNICAH.**

Krakov, 10. septembra. »Slowo
 Polskie« poroča: Na Poljskem se naha-
 ja 10 ruskih vojaških zdravnikov, ki so
 jih naši vjeli. Glasom genfske konven-
 cije se pa z njimi ne postopa kot z vjet-
 niki, vendar se ne smejo nikamor od-
 daljiti. Delujejo ob strani naših zdrav-
 nikov v poljskih vojaških bolnišnicah.

**VJETI RUSKI ČASTNIKI V KRA-
 KOVU.**

Krakov, 10. septembra. Včeraj so
 pripeljali semkaj 20 ruskih pehotnih

častnikov, ki so bili vjeti v bojih pri
 Tomaszovu, med njimi polkovnika 28.
 in 39. ruskega pešpolka. Ko so jim pre-
 menjali obveze, so jih odpravili dalje v
 Budimpešto. Vsi častniki so z največjo
 hvaležnostjo priznali človekoljubno po-
 stopanje avstrijskih zdravnikov in sa-
 nitetnega moštva.

RUSI — POŽIGALCI.

Krakov, 10. septembra. Sem došli
 ranjenci, ki so se udeležili bojev pri Lu-
 blinu, pripovedujejo o grozovitostih, ki
 so jih izvršili ruski vojaki. Po nekem
 večjem boju so bili Rusi prisiljeni, da
 so se umaknili proti Lublinu. Avstrij-
 ske sanitetne čete so med tem postavile
 v vasi Konopnica vojni lazaret, kamor
 so spravili okoli sto ranjenih vojakov.
 Ponoči so se pa priplazili v kmete pre-
 oblečeni ruski vojaki in zažgali poslop-
 je, ki je bilo naenkrat v plamenih. Le
 s težavo se je posrečilo rešiti ranjence.
 Nekaj požigalcev so prijeli in na me-
 stu ustrelili. Ruski vojaki med umika-
 njem vse požigajo, kar jim pride pod
 roke. Okolica Lublina izgleda kot eno
 samo pogorišče.

ZOPET NEMŠKA ZMAGA NAD RUSI.

Berolin, 10. septembra. (Kor. urad.)
 Na vzhodnem bojišču se je boj nemške
 armade z Rusi zopet pričel.

Berolin, 10. septembra. (Kor. urad.)
 General Hindenburg je z nemško vzhod-
 no armado potolkel levo krilo še v
 vzhodni Prusiji se nahajajoče ruske ar-
 made ter si tako odprl pot za sovražni-
 kov hrbet. Sovražnik je boj opustil ter
 se popolnoma umika. Nemška vzhodna
 armada umikajoče se Ruse zasleduje
 v severno vzhodni smeri proti Nje-
 menu.

**KOLIKO RUSOV SO NEMCI VJELI V
 VZHODNI PRUSIJI?**

Berolin, 10. septembra. Število ru-
 skih vjetnikov pri Tannenbergu, ki so
 jih sedaj prepeljali proti zahodu, je
 znašalo 5. septembra 92.000 mož.

Podrobnosti o naši zmagi nad Srbi pri Mitrovici.

V Srbiji, kjer je bila razširjena že
 mnogo dni prej novica, da se je Berol-
 lin udal trojnemu sporazumu (!) in da
 je nemški cesar izvršil samoumor, so
 izvršili ta napad na Mitrovico na pove-
 lje Rusije, da bi bila tako Avstrija pri-
 siljena poslati čete s severnega in vzhod-
 nega bojišča proti jugu. 13. pešpolk
 pod vodstvom generala Stepanoviča je
 prekoračil Savo prvi. Nato se je vrnil
 general na srbski breg in prepeljal 15.
 pešpolk. Moštvo 13. in 15. pešpolka ni
 zaužilo gorke hrane že od 23. avgusta,
 ampak samo suh kruh, slive in koruzo.
 Tako je bilo moštvo obeh polkov precej
 ozlovoljeno, ko je zvedelo, da gre do-
 pet v krvavi boj. To dejstvo se pozna
 že precej pri začetku boja, ker je mo-
 štvo, komaj da je zgrabilo za orožje,
 razobesilo bele robce, in neki stotnik,
 po imenu Dimitrij Jovanovič, je bil pri-
 siljen, da je svoj oddelek s samokresom
 v roki silil, da rabi orožje. Moštvo
 neke druge stonije ni hotelo strelja-
 ti, nakar je stotnik poškodoval nekega
 pešca. Vjetje timoške divizije je naj-
 brž le zadnje dejanje silne panike. To
 priznavajo sami vjetniki.

Še nekaj o boju samem: Srbske
 čete so dobile v noči od sobote na ne-
 deljo zapoved, da prekoračijo Savo pri
 Rači, Klenku, Mitrovici in Kupinovu.
 Že prej so dali Srbom špijoni signale
 s svetilkami, s katerimi so naznanili,
 da je pot prosta. Vendar je avstro-ogr-
 sko poveljstvo bilo o tem signaliziranju
 zelo dobro poučeno. Poveljstvo je ob-

enem zapovedalo, naj se nikjer ne sta-
 vijo zapreke Srbom pri prehodu čez
 Savo. Sele, ko so bili Srbi na železnih
 pontonih na tej strani Save, tedaj je
 šla njihova glavna moč po dveh mosto-
 vih, in sicer pri Mitrovici in Ostružnici
 čez Savo. Na čelu je korakala polkov-
 na godba, ker so si Srbi na temelju
 ogleduških poročil predstavljali, da bo-
 do vkorakali v Mitrovico brez boja.

Vendar ni šlo vse tako veselo. Ko-
 maj so prišle zadnje čete čez Savo, raz-
 bije naše topništvo narejene mostove in
 obstreljuje neprestano Savo. Srbska
 prednja straža, obtoječa iz četašev, je
 bila takoj pobita. Pri vakem četašu so
 pozneje našli ročne bombe in ekrazit.
 Naša glavna moč se je nahajala v na-
 ravni jarkih, ki se nahajajo pri Jar-
 ku že 25 let vsled reguliranja Save.
 Srbska pehota se je naenkrat našla ob-
 koljena od naše dobro zavarovane pe-
 hote. Strašna panika se je polastila
 utrjene srbske divizije in posledica
 tega je bilo takojšnje zajetje.

**PRI MITROVICI JE BILO PORAZENIH
 15.000 SRBOV.**

Timoška divizija, ki je prekoračila
 Savo pri Mitrovici, je štela 15.000 mož
 brez rezerv. Naše čete so vjele 6000 Sr-
 bov, med njimi mnogo srbskih štabnih
 in višjih častnikov. Vjetniki so razoro-
 ženi in odpeljani v Rumo. Oni Srbi, ki
 so pri srbski Skeli prešli preko Save v
 Kupinovo, so po računu naših vojakov
 izgubili 3000 mrtvih in ranjenih.

SRBSKI VJETNIKI V BUDIMPEŠTI.
Budimpešta, 11. septembra. (Kor. urad.) V mesto so pripeljali 6000 srbskih vjetnikov.

PROSTOVOLJSKE LEGIJE V BOSNI.
Sarajevo. Katoliški in mohamedanski klubi ustanovljajo prostovoljske legije proti Srbiji in Črnigori. Pri deželni vladi se jih je oglasilo že mnogo stotin prostovoljcev, ki se deloma sami oborožijo. Kakor hitro se bodo izurili v orožju, se pošljejo na srbsko-črnogorsko mejo.

Boji s Francozi in Angleži se nadaljujejo.

Vzhodno in severozahodno od Pariza divjajo, kakor smo že včeraj poročali, hudi boji. Po francoskih poročilih je francoska armada s pomočjo Angležev proti desnemu nemškemu krilu dosegla nekaj uspehov. Kakor poroča nemški glavni vojni stan, se je nemško desno krilo, ko so došle nove francoske čete, v resnici umaknilo nazaj. Treba je pa pomisliti, da je z zavzetjem trdnjave Maubeuge prostih sedaj 40.000 nemških vojakov, ki bodo ojačili to krilo. Kakor hitro se bo to zgodilo, bodo Nemci gotovo iznova pričeli z ofenzivo.

Drugo bitko vzhodno od Pariza in južno od Rheimsa, približno med Parizom in Nancyjem, je izzval obupen poizkus preprečiti, da ne bi Nemci prišli za hrbet vzhodni francoski trdnjavski črti Verdun — Toul — Epinal — Belfort in tam stoječe francoske armade s pomočjo v Alzaciji in Lotaringiji se nahajajočih nemških čet bavarskega prestolonaslednika in generala Heeringena, spravili med dva ognja.

Poročilih iz Rima in Kodanja so nameravali Francozi in Angleži s svojimi četami, posebno z onimi, ki so se po bitki pri St. Quentinu morale umakniti nazaj, nadalje s četami, ki so stale v boju z armado vojvode Virtemberskega, iz ozemlja Meaux in Chalons-sur-Marne napraviti ofenzivni sunek proti nemškim armadam v splošni smeri proti severu.

Najnovejša poročila napravljajo vtis, da se združenim Francozom in Angležem ni posrečilo obdržati postojank, ki so jih v začetku teh bojev baje dosegli in da je francoska ofenziva sirta.

Neko angleško uradno poročilo sklepa iz zadnjih gibanj nemških armad na Francoskem, da so Nemci opustili obkoljevalne poizkuse levega krila francosko-angleške armade, ker menda nameravajo na fronti napasti združene armade. Potek dogodkov bo pokazal, če se je ta izprena načrta izvršila prostovoljno ali pa vsled strateških zahtev in vsled velike moči združenih francosko-angleških armad, ki štejejo gotovo okoli 90 divizij.

Angleži in Francozi še vedno upajo na konečno zmago. Angleški vojni poročevalec Gibbs pravi, da kljub dose-danjim neuspehom še ni vse izgubljeno, nasprotno, da je veliko upanje na zmago, ki bo izpremenila nemško prodiranje v popoln poraz. »Ta duh preveva tudi francosko armado.« — »Mi bomo zmagali.« pravijo vojaki, četudi so se morali tako daleč umakniti, »mi vodimo sovražnike do uničenja. Kmalu bo v smrtni pasti, iz katere se ne bo mogel več rešiti.« Tak duh bi konečno zmagal, pravi angleški poročevalec, vse gre dobro (!), lahko se govori o umikanju, ali mi se umikamo v lepem redu in imamo svoj cilj pred očmi.

Koliko bo Angležem in Francozom pomagala taka tolažba, bo pokazala bližnja bodočnost.

× × ×

NOVI BOJI NA FRANCOSEM.

Berolin, 11. septembra. (Kor. urad.) Veliki vojni stan poroča z dne 10. septembra: Vzhodno od Pariza so prodrli naši vojni oddelki na reko Marne in čez njo. Napadle so jih sovražne sile, ki so bile v premoči in so prišle iz Pariza med Meaux in Montmirail. V dvadnevni težkih bitkah so sovražnika zadržali in celo napredovali. Ko je pa bil naznanjen prihod novih, močnih, sovražnih kolon, se je krilo nazaj umaknilo. Sovražnik ga ni nasledoval nikjer. Vojni plen teh bojev je: 50 topov in nekoliko tisočev vjetnikov.

Zahodno od Verduna bojujoče se čete napredujejo.

V Lotringiji in v Vogezih je položaj neizpremenjen.

× × ×

PRODIRANJE NEMCEV NA FRANCOSEM. — NEMŠKI USPEHI PRI VERDUNU.

Berolin, 10. septembra. (Kor. urad.) Veliki glavni nemški vojni stan javlja: Nemški prestolonaslednik je danes s

70% SRBSKIH RANJENCEV NESPOSOBNIH ZA VOJSKO.

Bukarešt. »Journal des Balkans« poroča, da je prišel srbski generalni štab do prepričanja, da je vsled velikih in strašnih bojev 70 odstotkov srbskih ranjencev nesposobnih za orožje.

DRAGINJA V SRBIJI.

V Srbiji stane zdaj 1 kg kruha 80 h do 1 K 20 h, to je dvakrat in trikrat več kakor pri nas. Tudi cene drugih življenjskih potrebščin so v Srbiji tako poskočile.

svojo armado zavzel utrjeno francosko stališče južnozahodno pri Verdunu. Dell armade napadajo južno pri Verdunu ležeče utrde, ki zapirajo ceste. Utrde Nemci od včeraj bombardirajo s težkimi oblegovalnimi topovi.

× × ×

OGORČENJE V PARIZU RADI VLADNEGA BEGA.

Genf, 10. septembra. »Genfer Courier« priobčuje zasebno pismo svojega pariškega dopisnika, ki se med drugim glasi: Vladno naznanilo, da se preseli v Bordeaux, se je razglasilo šele šest ur potem, ko je celokupna vlada že zapustila Pariz. Drugače bi se ji beg pač ne bil posrečil. Takoj po razglasitvi manifesta je na stotisoče ljudi vrel pred elysejsko palačo in trg de la Concorde, kjer so začeli metati kamenje proti vladnemu poslopu. Policija se ni posebno trudila, da bi napravila red. Obe prednji vrati in malone vsa okna na elysejski palači so razbili. Proti polnoči je naenkrat naznanil »Matin« z lepaki, da je vlada že zapustila Pariz. Ta vest je strahovito delovala, in če bi policija ne bila dala hitro pogasiti vseh luči v mestu, bi bila že to noč izbruhnila revolucija. Pariz je bil eno uro v popolni temi.

»ČRNA ARMADA« V PARIZU.

Pariz, 10. septembra. Med velikanskim navdušenjem prebivalstva so vkorakale v Pariz maročanske in senegalske čete. Množica je vihtela robce in klobuke ter metala črnim četam z roko poljube.

FRANCOSKI BONI.

Amsterdam, 11. septembra. (Koresp. urad.) Iz Pariza: Francoska bo začela izdajati srebrne bone po 1 in 2 franka.

OSVOJITEV FORTA MONTMEDY. — ZNATEN PLEN.

Monakovo, 10. septembra. Ob pregledovanju bojišč krog forta Montmedy so pri vzhodnem izhodu našli dve francoski poljski bateriji v popolnoma dobrem stanju in polne zaboje streljiva. V skladiščih je bilo nakopičenih živil za več mesecev. Del posadke, 300 mož, so vjeli.

GENT V NEMŠKIH ROKAH.

Berolin, 10. septembra. Uradno se poroča, da so nemške čete zavzele mesto Gent.

Bern, 10. septembra. Sem so došla poročila, da so nemške čete, predele so šle proti Gentu, pri Milen razpršile in uničile eno belgijsko armado.

Gent je glavno mesto vzhodne Flandrije. Šteje okoli 170.000 prebivalcev. Danes Gent po industriji ni več tako važen, kakor je bil v 14. in 15. stoletju, vendar pa zavzema med belgijskimi mesti še vedno odlično mesto s svojo tkalniško in sladkorno industrijo. Gent je znan tudi po čiščenju dijamantov.

OBRAMBA ANTWERPNA.

Berolin, 10. septembra. »Lokalanzeiger« poroča, da so izdali v Antwerpnu oklic, s katerim pozivajo žene, starčke in otroke, naj se hrabro udeležujejo bojev za Antwerpen.

FRANCOSKE KOLONIALNE ČETE SO SE UPRLE.

Milan, 11. septembra. »Unione« poroča iz Marseilla: Po mestu se govori, česar oblasti ne zanikujejo, da so se kolonialne čete v vojašnici uprle, ko so izvedele, da so bili Francozi poraženi. Vojašnica je že tri dni zaprta. Nastanjena sta v njej dva polka iz Tunisa.

RUSOV NI V FRANCIJI.

London, 11. septembra. Ruski poslanik v Londonu dementira poročilo, da so bile ruske čete v Franciji izkrcane.

PRUSKI PRINC JOAHIM RANJEN.

Berolin, 10. septembra. Pruskega princa Joahima je včeraj ranil šrapnel. Kroglica je šla skozi stegno, ne da bi ranila kost. Princ je bil v službi kot ordonančni častnik. Prepeljali so ga v bližnji garnizijski lazaret.

DELCASSEJEV SIN RANJEN IN UJET.

Trier, 10. septembra. Sin francoskega ministrskega predsednika Delcasséja je ranjen zašel v nemško ujetništvo. Sedaj se nahaja v lazaretu v Diedenhofnu.

CLEMENCEAUJEV LIST USTAVLJEN.

Berolin, 10. septembra. Clemenceaujevo glasilo »L'homme Libre« je francoska vlada radi njegovega opozicionalnega stališča ustavila. V zadnji številki je Clemenceau to naznanil in dostavil, da bo francoska vlada še kdaj bridko obžalovala, da sedaj s silo zakriva resnico in vsakega preganja, ki odkriva dogodke take, kakršni so. — Kakor se poroča iz Pariza, se je Clemenceau podal v Bordeaux.

FRANCOSKA BARBARSTVA.

Karlsruhe na Badenskem, 9. sept. Generalni poročnik pl. Böckmann, ki ga je badenski »Rdeči križ« poslal v Saarburg in okolico, da ondi proučuje

Še nekaj o porazu Črnogorcev.

PORAZ ČRNOGORCEV PRI BILEKU.

Na črti Avtovac—Lipnik je pričela naša 3. gorska brigada ofenzivo proti Črnogorcem, ki so se pripravljali na splošen napad na naše utrjene postojanke pri Bileku. Že prejšnji teden so naši presenetili sovražnika s hitrim in s srčnim sunkom na krilo črnogorskih čet, ki so hitele napadalcem Bileka na pomoč. Sovražnik je prišel v ogenj strojnih pušk od več strani in je imel velike izgube. Ker so dohajali sovražniku nova ojačenja, je ukazal naš poveljnik, generalni major Henrik plem. Pongracz splošen napad na Črnogorce, ki so bili pod vodstvom srbskih in ruskih častnikov v premoči. Črnogorce je vodil brigadir Vukotič. Po dvadnevem boju je bil sovražnik v boju na nož vržen. Tretji dan so Črnogorci zadnjič poizkusili, da ustavijo naše prodiranje, a so bili popolnoma poraženi. Pustili so en težki oblegovalni in dva gorska topova na bojišču in pobegnili, ne da bi bili mogli s seboj svoje ranjence vzeti. Na begu so naši 150 Črnogorcev odrezali in vjeli. Izgubili so Črnogorci veliko ljudi, naši relativno malo.

Dunaj, 11. septembra. O porazu Črnogorcev pri Bileku se še poroča iz Sarajeva: Višji poveljnik črnogorskih čet je bil brigadir Vukotič. V boju, ki so ga naše čete z veliko hrabrostjo otvorile, so bili Črnogorci pri prvem napadu na nož vrženi s svojih postojank, ki so bile zavarovane z utrdami iz zemlje. Sovražniku, ki se je hrabro branil, se je posrečilo, da je zopet svoje sile zbral in podvzel protinapad. Naše čete so pa vrgle drugi dan zvečer sovražnika z bajonetnim napadom nazaj. Ob tej priliki je zadala naša artiljerija sovražniku velike izgube. Tretji dan bitke so poizkusili Črnogorci zadnjič vreči naše čete z njihovih novih postojank, a ta poskus se je končal s popolnim porazom Črnogorcev, ki so pustili na bojišču en velik in dva gorska topova. Veliko Črnogorcev je bilo vjetih. Naše izgube so bile primeroma majhne.

× × ×

POSADKA »ZENTE« V ČRNOGORSKEM VOJNEM VJETNIŠTVU.

Zagreb, 11. septembra. Poroča se, da so naši mornarji »Zente«, ki so jih rešili iz morja Črnogorci in italijanski mornarji, vjeti v Podgorici in da Črnogorci lepo z njimi postopajo. Rešeni hrabri poveljnik naše križarke »Zente«, fregatni kapitan Pacher, več častnikov, fregatni zdravnik dr. Schummel in mornariški komisar Mikesch bivajo v Četinjju.

Japonska v vojski.

STALIŠČE JAPONSKE.

Rotterdam, 11. septembra. Neki sotrudnik »Nieuwe Rotterdamse Courant« je vprašal tajnika japonskega poslanika Yokota o stališču, ki ga zavzema Japonska nasproti evropski vojski. Yokota je izjavil, da se interesi Japonske omejujejo le na Daljni Vzhod, na morju ob Kitajski in Japonski. Proti Kiaučau so začasno Japonci odposlali le 7000 mož in upajo, da bodo brez velikih presenečenj in izgub nemško najeto ozemlje zasedli v dveh ali treh mesecih, ker brani Kiaučau le slaba nemška posadka. Če bi Japonci z vso silo nastopili in se izgub ne ogibali, bi se pač Kiaučau lahko v treh dneh polastili. Na vprašanje o bodočnosti Kiaučau je Yokota odgovoril, da ga bodo Kitajski vrnili, kakor hitro to okoliščine dopuste, a čas se ne more naprej določiti. Naše razmere s sosedno Kitajsko in z Zedinjenimi državami so izvrstne. Tudi z Rusijo smo si zelo dobri, čemur se mora Rusija zahvaliti, da lahko svo-

razmere v lazaretih, poroča, da so Francozi na nezasišan način gospodarili. Prizanesli niso niti lazaretu niti poštnemu poslopu; razdrli so vodovod, polomili zdravniške instrumente in vse na nepopisen način onesnažili. Sedaj so Nemci večina vseh zopet popravili. V Dieuze so Francozi norušili plinsko in električno napeljavo, tako da so se morale operacije vršiti ob svečah.

NEMŠKI VOJNI DOPISNIKI O KOREKTNEM VOJSKOVANJU NEMŠKIH VOJAKOV.

Berolin, 11. sept. (Kor. urad.) Nemški vojni dopisniki se obračajo proti lažem, ki se širijo v inozemstvu o grozovitostih nemških vojakov. Pravijo, da se ni zgodil niti en slučaj, ki bi dokazoval, da so vršili vojaki grozovitosti. Nemška armada se drži natanko discipline, plača vse, kar se zahteva, s tistimi, ki pa kršijo vojne postavbe se ravna popolnoma po vojnem pravu.

jo armado umakne z Daljnega Vzhoda in da jo lahko porabi proti Nemčiji in Avstriji; Rusija razpolaga zato s pol milijonom vojakov več; Japonska je trojnemu sporazumu, ne da bi aktivno nastopila, storila veliko uslugo. O odpošiljatvi japonskih čet v Evropo Yokota ni ničesar oficijelno izjavil. Osebnost smatra to odredbo za izključeno, ker v evropski vojski ne gre za koristi Japonske in ker bi trajal transport vsaj šest tednov. Kljub vojnemu stanju Japonci Nemcev in Avstrijcev niso izgnali niti vjeli.

JAPONSKA ARTILJERIJA SE PELJE V EVROPO?

Stockholm, 11. septembra. Ruski časopisi poročajo, da se pelje močna japonska artiljerija v Evropo in da se je že pripeljala do Urala.

JAPONSKA ZBORNICA DOVOLILA VOJNI KREDIT.

Tokio, 11. septembra. (Kor. urad.) Japonska zbornica je dovolila 53 milijonov jenov vojnega kredita.

JAPONSKI RUŠILEC ZAVOZIL NA SKALO.

Rotterdam, 11. septembra. Iz Tokia se brzojavlja v Rotterdam, da je japonski torpedni rušilec »Širotaye« v meglji zavozil na skalo in da se je potopil. O kraju nesreče in o številu žrtv ni nič znanega.

Berolin, 11. septembra. Iz Rotterdam se poroča, da se je posadka »Širotaye« rešila.

× × ×

Širotaja pripada vrsti japonskih torpednih rušilcev, ki so jih od leta 1904 do leta 1907 v japonskih ladjedelnicah gradili. Obsegal je 380 ton, vozil je s 6000 konjskimi silami 29 morskih milj (537 km) na uro. Oborožen je bil s 6 7.6cm topovi in z 2 cevmi za izpuščanje torpedov. Dolg je bil ponesrečen rušilec 62.9 m, širok 6.15 m in je vozil 1.8 m globoko. Posadka je štela 70 mož.

Turška vstaja k novim časom.

Carigrad, 10. septembra. (Kor. ur.) Vse turško časopisje proslavlja današnji dan kot dan vstajenja Turčije, kot konec nečastnih kapitulacij, konec turške odvisnosti in začetek nove vlade, novih časov za Turčijo. Po celem mestu je vladalo veliko veselje tako, kakor je bilo na dan, ko se je v Carigradu ustava proglasila. Vzrok tega veselja in navdušenja je bil sklep današnjega turškega ministrstva, ki ga je ljudstvo izvedelo.

Grška se proti Turčiji oborožuje.

Solun, 31. avg. (Zakasnelo.) »Na pame eis tin Polin« (Pojdimo v Stambul) se pričinja nova pesem grških vojakov, ki jo vsak dan prepevajo, ko skozi mesto korakajo. Značilno je za duh Grkov, ker se ne morejo od misli ločiti, da dobe še Carigrad. A sam Carigrad jim ne zadošča, marveč njih bodoči smoter tvori Mala Azija, kjer se hočejo ustaliti, zato pa hočejo otoke, ki leže pred Malo Azijo. Grki oborožene nadaljujejo. Vsak dan dohajajo v Solun nove čete, ki jih, ko se nekoliko počijejo, pošiljajo v Tracijo. Vedno bolj prevladuje mnenje, da je vojska neizogibna in da je le vprašanje nekaterih dni, ko napoveda Anglija in Francija Turčiji vojsko. Srbijo zalagajo obenem od tu z živežem. Vsak dan nalože 4 do 6 voz z moko, rižem in suhorjem. Srbska nakupovalna komisija se je trajno v Solunu nastanila. Na proteste iz Avstrije in Nemčije se v Atenah ne ozirajo, pač pa so ukazali, da naj se živila v Srbijo odpošiljajo kolikor mogoče tako, da se ne bo vzbujala pozornost. Pričakuje se parnik družbe »Messageries maritimes«, ki pripelje vojni material in municijo namenjeno Srbiji.

Ruske bojne ladje pred bolgarskimi pristanišči.

Bukarešta, 11. septembra. Iz Sofije se poroča, da so se pred bolgarskimi pristanišči pojavile ruske vojne ladje, ki pristanišča opazujejo. Pred Burgas so ruske vojne ladje priplule prvič dne 30. avgusta in so mesto razsvetljevale z metalci svetlobe. V mestu je nastala panika, ker so se bali, da prično Rusi mesto bombardirati. Tudi pri Varni so opazili tuje vojne ladje. Pristanišče Burgas je popolnoma zaprto, v Varno pa smejo pluti trgovske ladje le po dnevi.

Rusi z nemškimi ladjami zaprli vhod v Arhangelsko.

Kodanj, 11. septembra. »Ber. Tidende« poroča: Parnik »Maaviig« se je pravkar pripeljal iz Arhangelska v Aarhus. Kapitan poroča: Nemške ladje so Rusi porabili, da so vhod v Arhangelsk zaprli. Kmalu potem, ko se je pričela vojska, se je pričelo govoriti, da plove nemško brodovje proti Arhangelsku. Mestni poveljnik je nato potopil tri nemške trgovinske ladje in zaprl vhod v pristanišče, v katero vodi zdaj le ozek ploven pas. Četrto nemško ladjo ima pripravljeno, da jo potopi. Nemškega brodovja pa ni bilo.

Sirah pred Finsko.

Stockholm, 11. sept. Ruske čete premešče s Finske v Peterburg. Na Finsko pošljejo čete iz Sibirijske. Iz Peterburga pošljejo prejšnje finske garnizije v Varšavo.

Angleška križarica se potopila.

ANGLEŠKA KRIŽARICA SE POTOPI.

London, 11. sept. Admiraliteta poroča: Stara pomožna križarica »Oceanic« White-Star-Line se je 9. t. m. blizu severnega škotskega pomorskega obrežja ponesrečila. Parnik je popolnoma izgubljen, vse častnike in mornarje so rešili.

Angleži bodo pomnožili svoje brodovje.

Berolin, 10. septembra. Angleško poslaništvo v Haagu izjavlja, da se bo angleško brodovje prihodnje leto pomnožilo za dve veliki bojni ladji, 15 križaric in dva torpedna rušilca.

Amerika utrjuje svoje zahodno primorje.

Berolin, 11. sept. Poroča se, da Amerikanci ojačujejo ob svojem zahodnem primorju svoje utrdbe, ki jih z modernimi topovi oborožujejo. Pod orožje so pa več tednov pozvani častniki in vojniki pomorske artiljerije, ki se vadijo.

Senzačna izprememba v španskem poslanstvu na Francoskem.

Kodanj, 11. septembra. V Parizu čzbujata veliko senzacija, ker se je špansko poslaništvo nepričakovano izpremenilo. Dosedanji španski poslanik Villa Urrutia je odpotoval nepričakovano iz Pariza na Angleško, ne da bi se bil poslovil pri predsedniku francoske republike in pri francoski vladi. Časopisje o tem zelo razpravlja in naglašja, da se je v francoski zgodovini prvič zgodilo, da je diplomatični zastopnik tuje države brez uradnega slovesa zapustil Pariz. Urrutiasu je sledil Valtierra, ki ni diplomat, marveč vojaški generalni kapitan španske armade.

Razporeženje na Angleškem.

Londonke »Times« poročajo, da je angleškemu brodovju naročeno braniti London tudi pred napadi iz zrakoplovov. Hydroplani redno patrolirajo ob vshodni angleški obali in čakajo na nemške zrakoplove. Ponoči delujejo metalci svetlobe, na vladnih poslopih itd. so postavljeni topovi. Zrakoplovi so vedno pripravljene. — Angleški ranjenici pripovedujejo, da nemške strojne puške strašno učinkujejo, posebno težki topovi, katere spremljajo zrakoplovi, ki mečejo bombe. »Daily Chronicle« poroča, da nemški zrakoplovi vedno izdajajo pozicije angleških utrd, največkrat s tem, da mečejo na tla goreč papir. Na ta način je bila pri Namurju uničena skoro cela poljska baterija št. 124. Nek major je ukazal zabiti še preostale topove. Kmalu na to je bil on in nek stotnik ubit. — »Nation« piše, da so bile v zadnjih bojih angleške zgube strašne.

Določbe trojnega sporazuma o miru — znamenje slabosti in obupa.

Kakor smo poročali, so angleški, francoski in ruski poslanik pooblaščenici od svojih vlad, sklenili, da bodo skupaj mir sklepali.

»Berliner Blatt« pravi k tej določbi sledeče: Najbolj zanimivo na tem sklepu je to, da se čutijo sedanje vlade trojnega sporazuma prisiljene, pečati se z vprašanjem o miru.

Praktično pa nima ta sklep bogve kakšnega pomena. Ne sme se pozabiti, da se vlada v Angliji in v Franciji lahko čez noč izpremeni in prejšnjo zataji. Je namreč veliko vprašanje, če se bo nov angleški kabinet dal vezati od obveznosti Edwarda Greya in Asquitha ali pa naslednik Poincareja od zagotovil, v katere je privolil ta begunec mesta Bordeaux.

Za Nemčijo, pravi list, nima ta sklep nobene važnosti. Mi zbiramo vse svoje misli in vso moč v to, da bodo ti trije tovariši do tal poraženi. Danes govoriti o mirovni pogodbi pogajanjih se pravi sanjati. Tudi drugi listi, zlasti carigrayski, smatrajo sklep trojnega sporazuma za znamenje slabosti in obupa.

Sv. Oče o vojski.

Rim, 11. septembra. (Kor. urad.) »Osservatore Romano« prinaša prvo encikliko papeža Benedikta XV. Sveti oče pravi med drugim sledeče: Groza in žalost ki me navdajata vpricho vojne igre, ko vidim, kako ogenj in meč gospodarita in se krščanska kri preliva. On ne more, da bi ne poskusil, da bi se konec te vojske pospešil. Končuje pa sledeče: Prosimo in rotimo vse tiste, ki narode vladajo, naj končajo prepri, naj uvidijo, da je že dosti razdejanja in prelite krvi! Naj pohite s pogajanjmi za mir in si podajo roke. Enciklika nosi datum od 8. septembra na praznik Marijinega rojstva.

Slovenskim fantom za slovo na pol v cesarsko službo.

Spisal Jernej Hafner, kaplan. — Založila »Katoliška Bukvarna«.

Ta naslov ima lepa molitvena knjižica, spisana za naše mladeniče, vzete in poklicane k vojakom. V prvem delu str. 1 do 183 ima jako praktične nauke za mladega vojaka, da se nauči spoštovati vojaški stan, da se zaveda svojih dolžnosti, da se obvaruje mnogih pogubnih nevarnosti tega stanu, da ostane zvest Bogu in cesarju. V drugem delu st. 183—314 ima razne vojaku potrebne molitve za čas miru in za čas vojske.

Oblika knjižice je prav priročna; ker je papir, četudi trden, vendar tenak, jo mladenič to knjižico kar lahko v žep vtaknil in jo neoviran seboj v cerkev vzel. Škoda, da je prelepa knjižica izšla šele sedaj, ko so vojaki naši večinoma že odšli na »krvavi ples«. Starši, poskrbite, da si jo omislis vsak vojaški novinec. Napredaj bo v »Katoliški Bukvarni«, pa tudi gospodje duhovniki Vam jo bodo radi naročili. Priporočite jo svojim sinovom, naj jo čitajo in prečitajo takoj, ko so potrjeni in bodo že poučeni odšli v službo samo. V službi naj se točno po njej ravna, pa bodo ostali zdravi na duši in na telesu, veseli v časno in večno korist, staršem v veselje in radost, domovini in cesarju v slavo in ponos.

Anton Bonaventura, škof.

Cena za vojaški molitvenik je nizka in znaša za trpežno vezavo z rdečo obrezo 1 K 20 vin., za šagrin z zlato obrezo, upogljive platnice 3 K 50 vin. — »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Začetek šolskega leta.

Vodstvo zavoda Marijanišče v Ljubljani sporoča, da naj se bivši učenci ljudske šole pridejo vpisat v zavod dne 21. septembra, dijaki srednjih šol pa 18. septembra. — Vodstvo Marijanišča.

V salezijanskem zavodu na Rakovniku prične šolsko leto 19. septembra. Vstop v zavod za gojence je določen 15., 16. in 17. septembra.

Razna poročila.

ZUNANJI MINISTER GROF BERCHTOLD ZA VOJNO POMOČ.

Dunaj, 10. sept. (Kor. urad.) Zunanji minister grof Berchtold je daroval za vojno oskrbo 5000 kron.

NOV SANITETNI VLAK.

Dunaj, 11. sept. (Kor. urad.) »Rdeči križ« je postavil na iniciativo nadvojvode Salvatorja nov sanitetni vlak in

ga opremil z vsemi bolniškimi potrebščinami. Sestavljen je iz deset jedilnih voz in izgleda kakor moderna bolnišnica na kolesih. Stroške za opremo vlaka je plačal velikodušno nadvojvoda Franc Salvator.

KAJ PIŠEJO ŠPANSKI LISTI?

Dunaj. Španski listi poročajo, da je angleški kralj že prosil nemškega cesarja za mir, da mu je pa nemški cesar odgovoril, da v sedanjem trenutku še nima časa misliti na to. Dalje pišejo španski listi, da so Angleži pri Helgolandu izgubili 14 od 19 bojnih ladij.

SPOR O 42 IN 30.5 CM MOŽNARJIH.

Dunaj, 11. septembra. (Kor. urad.) Da se neštevilne govornice o izvoru 42 cm možnarjev pojasne, se z merodajne strani korespondenci »Wilhelm« izjavlja, da je izdelal 42 cm možnarje Krupp v Essenu; 30.5 cm možnarje motorskih baterij pa Skoda v Plznu.

PRINC ERNST SAKSEN-MEININGEN PADEL.

Meiningen, 11. sept. (Kor. urad.) Cesar Viljem je brzojavil vojvodi Saksen Meiningen, da je princ Ernst Saksen Meiningen, sin princa Friderika, padlega pred Namurjem in brat nadvojvodinje Saške padel v boju. Pokopan je bil v Maubusetu dne 20. avgusta z vojaškimi častmi.

PODREKTOR LÖWENSKE UNIVERZE O PORUŠENJU MESTA.

Berolin, 11. septembra. (Kor. urad.) Podrektor löwenske univerze je izjavil, da ni nobenega dvoma o tem, da so v mestu na nemške vojake streljali. Ko se je začelo streljanje in se je zaznalo, da se gre tu za zaroto, so se napravile protiodredbe. Eden častnikov je šel s talniki, med katerimi je bil tudi on, na trg, kjer se je prebral razglas, da izgube talniki življenje in da se bo mesto obstreljevalo, ako se zavratni strelj nove. Ko je nato počil zopet neki strel, so nemški vojaki že namerili puške nanj. Rešil ga je neki častnik zdravnik Berkhausen, ki ga je sam kril s svojim telesom. Ranjence so prepeljali vse v Aachen.

ESSAD PAŠA

se v Nišu pogaja s Pašičem v imenu nove albanske mohamedanske vlade, da če Srbi opuste nadaljnje zahteve po albanskem ozemlju, se mohamedanska albanska vlada obveže, da Albanci v Novi Srbiji ne bodo delali težav. Tudi s Črnogoro se je Essad paša v dogovoru s kraljevičem Danilom pogodil.

GENERAL KARA SAID PAŠA — VIŠJI ALBANSKI POVELJNIK.

Albanska korespondenca poroča iz Drača, da je došel v mesto Kara Said paša, ki je določen za vrhovnega poveljnika albanske armade, ki jo prične takoj organizirati. Kara Said paša je turški general, ki je v balkanski vojski poveljeval 5. armadnemu zboru. Višji poveljnik v Draču je postal bivši turški artiljerijski kapitan Mohamed Isfan bej Shervany.

Po sklepu lista.

Upololni boji pri Lvovu.

Dunaj, 11. septembra. (Kor. urad.) Dunajska »Zeit« poroča: Hrabrost, elan naših čet v boju pri Lvovu nepopisna.

»Neue Freie Presse« pa poroča: Boji trajajo dalje z nezmanjšano srditostjo. Situacijo se sodi kot upolpolno.

Dnevne novice.

+ **Deželni odbor kranjski je prezentiral** za Flächenfeld-Wolwizev kanonikat pri ljubljanski stolnici monsignora dr. Evgena Lampe.

+ **Poizvedbe o vojnih ujetnikih in internirancih.** Avstrijska družba »Rdečega križa« nam piše: Mednarodni odbor »Rdečega križa« v Genfu je sprožil misel, da družbe »Rdečega križa« v vseh sedanjih vojujočih se državah ustanove pomočne in poizvedovalne postaje, katerih naloga bi bila izvesti poizvedbe o vojnih ujetnikih in internirancih in jim izročiti došle mile darove. Izvršujoč to misel, je tudi zvezno vodstvo avstrijske družbe »Rdečega križa« ustanovilo tako »Pomočno in poizvedovalno postajo »Rdečega križa« v korist vojnim ujetnikom; postaja se nahaja na Dunaju, I. okraj, Landskrongasse 1, ter je že začela poslovati. Vprašanja je pošiljati na navedeni naslov samo pismeno ali pa brzojavno ter je natančno navesti ime, četo in šaržo vojnega ujetnika, pri internirancih pa ime, starost, poklic in prejšnje bivališče, dalje državo, v kateri se dotičnik po vsej priliki nahaja kot vojni ujetnik ali interniranec (to so oni, ki so pridržani na določenem mestu, oziroma kraju, ki ga ne smejo zapustiti), kakor seveda tudi natančen naslov vpraševalca.

Poizvedovalnica bo vse storila, da bo mogla čim prej odgovoriti na poslana vprašanja, oziroma odposlati na svoje mesto došle darove.

— **Major 17. pešpolka Vincenc Steinbrecher je padel na bojišču.**

— **Junaške smrti na bojišču** so padli stotnik 2. pešpolka Pavel Emil Formentini, stotnik Jožef Pretl 19. pešpolka, poročnik Jožef pl. Wirkner de Torda, stotnik 26. pešpolka Franc Bösz.

— **Pade! je v boju v severni Galiciji** dne 25. avgusta brat predsednika trgovske in obrtne zbornice v Zagrebu Vilim Heinzl. Bil je nadporočnik pri 5. ulanskem polku.

— **Srbski ujetniki v Zagrebu.** V sredo zvečer je prišel v Zagreb oddelek srbskih ujetnikov. Vsi izgledajo kakor četaši; obtečeni so različno. Oddelek vojakov je spremil srbske ujetnike v garnizijski zapor. Ljudstvo, ki je vedelo za ta prihod, je spremljevalo ujetnike in demonstrialo proti Srbiji.

— **Umrl je c. in kr. strojni obratni nadvodja 2. razreda Hijeronim Negovetich, star 70 let.**

— **Spomenik umrlim junakom.** Zagrebški župan arhitekt Holjac je odredil, da pokopljejo vse tiste ranjence, ki umrjejo v Zagrebu v skupnem grobu na Mirogoju. Sedaj se dela na to, da se postavi tem junakom v Zagrebu dostojen spomenik.

— **Novo razglednice.** Notranje ministrstvo naznanja, da izidejo nove razglednice, ki bodo predstavljale dohod našega cesarja in prestolonaslednika na Dunaj in več novih razglednic o dogodkih na bojiščih. Razglednice bodo prirejene po fotografičnih posnetkih. Prva vrsta bo stala 15, druga 20 vin. en komad. Prodajale se bodo na korist brezposelnim.

— **Poličijski pes našel zločinca, ki so streljali na vlak.** Uradni »Sarajevski List« poroča sledeče: Dne 25. avgusta so streljali neznan zlikovci pri predoru Brdjani na železniški voz, ki je šel iz Ivana v Konjic. Vojaška straža je nato odgovorila s streljanjem, ali zlikovci so ušli. Cela stvar je bila naznanjena orožništvu v Konjicu; orožniška patrolja s postajevodnikom Vencelom Vyšetom in kriminalnim psom »Ali« je šla nato na prostor, od koder se je streljalo. Ko je prišel pes na sled, je šel z njimi v vas Brdjane v hišo Miloša Stojanoviča, na katerega je pes takoj skočil. Ko so orožniki tega pograbili, je šel pes naprej po sledu do neke hišice; tu je pes takoj skočil na drugega človeka, ki so ga orožniki takoj aretirali. Aretiranca Miloš Stojanovič in Jovo Draganič sta priznala, da sta streljala, zato sta izročena vojaškemu sodišču.

— **Knjiga »Gospodin Franjo«,** založba Slovenske Matice, spisal Podlimbarski, je c. kr. ljubljansko deželno sodišče prepovedalo razširjati.

— **Nevesta mornarja ladje »Magdeburg«.** V Brunecu v Pusterski dolini se je v posebnih okolnostih usmrtila 6. t. m. zvečer 19letna služkinja Mici Petschnig iz Lienza, ki je služila pri vinskem trgovcu Steinwanderju. Popoldne se je še z otroci sprehajala. Čitala je v časopisu slučajno, da se je nemška ladja »Magdeburg« potopila. Ker je bil na tej ladji tudi njen ženin, bivši šofer Maier, se je v žalosti ustrelila.

Cesarjevo zdravje.

Budimpešta, 11. septembra. »Pester Lloyd« poroča z Dunaja: Iz vseh poročil, ki prihajajo iz cesarjeve okolice, sledi, da se cesar osobito zadnje tedne izbornu počuti in da izgleda, kakor da bi se bil pomladil. To se beleži z velikim pomirjenjem in s še večjim veseljem, ker je del sovražnikovega časopisja razširjal o cesarjevem zdravju neugodna poročila in si je izmislil najhujše laži.

Ljubljanske novice.

Ij Vojne kokarde se danes in jutri v soboto od pol 7. do pol 8. ure zvečer prodajajo v vestibulu »Katoliške tiskarne«. Kokarda velja 30 vinarjev. Vsi kupimo in nosimo vojne kokarde ter s tem kažimo svoje patriotično mišljenje!

Ij V »Leonišču« so naslednji ranjeni vojaki: Jožef Iskra, 97. pešpolk; Anton Koder, 36. pešpolk; Fr. Petermann, 99. pešpolk; Podgornik Fr., domobranski polk št. 27; lovec Jožef Rožnik; lovec Rus Ferdinand.

Ij Ozdravljenje ranjencev. Zdravniki, ki zdravijo v Ljubljano došle ranjence, pravijo, da zdravljenje hitro napreduje. Rane so izvečine lahke, vnetje ran je redko. Vsled hitrega zdravljenja so že veliko ranjencev odpustili iz bolnišnic in jih poslali v zavode za maroderje.

Ij Naši ranjenci. V petek ob 6. uri zjutraj so pripeljali v Ljubljano sedem lahko ranjenih, popoldne sedem bolnih vojakov. Prvi so nastanjeni v liceju, drugi pa v domobranski vojašnici. Sledeči ranjenci, oziroma bolniki se nahajajo v

liceju, Mladiki in obrtni šoli: Od 17. pešpolka: Blej Franc, 12. stotnja; Furlan Jožef, 1. nadomestna stotnja; Potisek Franc, 10. stotnja; Keržič Jernej, 4. nadomestna stotnja; Valant Janez, 3. nadomestna stotnja; Okorn Mihael, 3. nadomestna stotnja; Klun Janez, 3. nadomestna stotnja; Kežlj Franc, 3. nadomestna stotnja; Kovač Friderik, 3. nadomestna stotnja; Rehar Jožef, 3. nadomestna stotnja; Sitar Anton, 3. nadomestna stotnja; Roth Rajmund, 3. nadomestna stotnja; Babič Mihael, 10. stotnja; Švegelj Valentin, 3. stotnja; Zajc Anton, 12. stotnja; Zupan Anton, 12. stotnja; Sova Matija, 10. stotnja; Eržen Jožef, 4. nadomestna stotnja; Živič Jožef, 1. nadomestna stotnja; Povšič Martin, 2. nadomestna stotnja; Gnezda Janez, 12. stotnja; Jakitsch Edvard, 4. nadomestna stotnja; Dečman Ignacij, 2. nadomestna stotnja; Šturm Jožef, 2. nadomestna stotnja; Razpor Pavel, 2. nadomestna stotnja; Jakeš Jožef, 1. nadomestna stotnja; Gracelj Janez, 1. nadomestna stotnja; Štepnik Ignacij, 7. stotnja; Šušteršič Franc, 16. stotnja; Schmid Jožef, 2. stotnja; Diraka Jožef, 2. stotnja; Pungercar Jakob, 1. stotnja; Mekovič Jožef, 10. stotnja; Marolf Janez, 15. stotnja; Fajdiča Ignacij, 6. stotnja; Brajdič Jurij, 3. stotnja; Sigmund Janez, 15. stotnja. — Od domobranskega polka št. 27.: Klešnik Karol, 3. stotnja; Štupar Anton, 2. stotnja; Košir Jožef, 12. stotnja; Magerl Franc, 5. stotnja; Cankar Franc, 5. stotnja; Kofel Karel, 5. stotnja; Carguel Karel, 4. stotnja; Lužar Ciril, 3. stotnja; Miklič Janez, 10. stotnja; Magolič Ludovik, 5. stotnja; Pfeifer Matija, 5. stotnja; Baldossi Alojzij, 9. stotnja; Oliva Rudolf, 12. stotnja; Buzzin Herman, 13. stotnja; Sintič Franc, 3. nadomestna stotnja; Kopal Tomaž, 3. nadomestna stotnja; Tomšič Anton, 10. stotnja; Kranjc Alojzij, 10. stotnja; Golob Martin, 3. nadomestna stotnja; Ulčar Franc, 1. stotnja. — Od lovškega bataljona št. 7.: Drugovič Janez, 1. stotnja; Winkler Anton, kader. — Od poljskega topničarskega polka št. 7.: Vidovič Jakob, 4. baterija; Oštir Franc in Ovnik Filip. — Od dragonskega polka št. 5.: Hönigmann Franc, 5. eskadron. — Danes so pripeljali v Ljubljano: Od 17. pešpolka: Žavbi Martin, nadomestna stotnja; Krečič Alojzij, 4. nadomestna stotnja; Kržišnik Janez, 3. nadomestna stotnja. — Od domobranskega pešpolka št. 27.: Peček Franc, 1. stotnja; Barle Janez, 6. stotnja; Cedičnik Janez, 6. stotnja; Ferjan Franc, 2. stotnja; Pančur Janez, 12. stotnja; Bizjak Janez, 8. stotnja; Habjan Janez, 4. stotnja; Porenta Franc, 7. stotnja; Bahorič Jožef, 13. stotnja.

Iz Prebrane časopise v slovenskem, nemškem, češkem, mažarskem in laškem jeziku, ravno tako tudi knjige, ki so ranjenim in bolnim vojakom v zabavo in pouk, se hvaležno sprejemajo v uredništvu »Slovenca« in v garnizijski bolnici v Vodmatu; če pa kdo ne more sam prinesiti, naj to naznani, potem se pošlje po dotične knjige.

Iz Umrli so v Ljubljani: Andrej Volc, posestnikov sin, 12 let. — Ana Tepina, hči tiskarn. uslužbenca, 2 meseca. — Viljem Kavčič, rejenc, 1 mesec.

Iz Javno, brezplačno cepljenje proti kozam pričelo se bo 12. septembra 1914 in vršilo vsak dan (tudi ob nedeljah) dn 30. septembra 1914 v veliki dvorani Mestnega doma, in sicer za moške ob pol 1. uri popoldne, za ženske in otroke ob 3. uri popoldne.

Iz Zglaševalni urad c. kr. policijskega ravateljstva bo v ponedeljek, dne 14. septembra 1914 radi splošnega snaženja za stranke nedostopen.

— Semenj Malega šmarna za kože se bo vršil v ponedeljek dne 14. t. m. kot navadno v skladiščih tvrdke »Balkan«, trgovske spedijske in komisij-ske delniške družbe na Dunajski cesti št. 33.

Izprehodi francoske vojne mornarice.

Avstro-Ogrska v tej vojski s svojim nastopom preseneča ves svet, ki o nas ni sodil, da smo tako močni, kakor smo. Na severnem bojišču naši voji požrtvovalno zadržujejo milijonske ruske armade in s svojimi telesi krijejo ceste, ki vodijo v Vratislavo in v srce Nemčije. Na jugu drži naše malo, a krepko in sovražniku strašno vojno brodovje v šahu veliko francosko sredozemsko vojno mornarico in angleško na Malti štacionirano brodovje. Ker se je zavila Italija v plašč nevtralnosti, stoji nasproti 30 do 40 francoskim in angleškim vojnim ladjam le naše malo brodovje in se zato to mogočno vojno brodovje ne upa Sredozemskega morja zapustiti, kar seveda zopet razbremenuje našega zaveznika Nemčijo.

Avstriji je v tej vojski usojeno, da stoji tako v Galiciji kakor tudi na Ja-

dranskem morju nasproti sovražniku, ki je številnejši kakor mi. Kakor vsi znaki kažejo, se tudi razmere za našo neustrašeno mornarico izpremenje. Francoska armada že zapušča ob Kanalu pristanišče za pristaniščem. Nemške prodirajoče armade bodo kmalu nadvladale severno francosko pomorje. Čimbolj pa Nemci prodirajo, tem bolj otročje postajajo Robinzonade francoske vojne mornarice v Sredozemskem in v Jadranskem morju. Pred Kotorško lukco je priplulo do 16 francoskih vojnih ladij, ki so se zadovoljile z »uspehom«, če je to kakšen uspeh, da so obstreljevale, in sicer slabo, neznan, zastarelo utrdbo Ponto d'Ostro. Nekaj dni prej je pa celo mogočno francosko vojno brodovje doseglo »velikanski« uspeh, da je napadlo malo našo križarko »Zento«, ki se je po junaški obrambi potopila. Večjo slavo je v tem neenakem boju žela naša hrabra posadka »Zente« kakor zmagovalec, ki se je zdaj sramuje, da je ob tem spopadu naš mali »Ulan« srečno ušel v Kotor.

Ali se bodo francoska brodovja še vedno izprehajala, ne da kaj dosežejo? Morejo li Angleži sami še dolgo uspešno stražiti tako Severno morje kakor tudi kanal izpostavljen trajni nevarnosti, da tu ali tam kako nemško transportno brodovje nenadoma na angleški obali vojake izkrca? Nekega lepega dne bo francoska vlada prisiljena, da umakne v strašnem položaju v katerem se že zdaj nahaja, večji del svojega brodovja iz Sredozemskega morja v obrambo proti premočnemu nemškemu sovražniku. Takrat napočil veliki dan za naše Tegetthoffe, kojim bo stalo v Sredozemskem morju nasproti le toliko ladij, kolikor jih je stalo na primer ob bitki pri Visu l. 1866. in ne bo naše brodovje več prisiljeno, da se iz previdnosti krije v varnem pristanišču in da ostane pod varstvom obrežnih topov blizu obrežja, marveč odplove v bitko in k zmagi na visoko morje.

Vojno zavarovanje za življenje sklene lahko vsakdo za poljubno osebo, ki je v vojaško službovanje poklicana, če tudi se že nahaja v bojni vrsti. — Zavarovanje velja za 1-letno dobo. — Privolitev vpoklicanega v tako pogodbo in pa zdravniška preiskava je nepotrebna. — V pokritje zavarovalnine sprejemajo se mesto gotovine tudi čeki prvovrstnih bančnih zavodov. — Pojasnila daje in ponudbe sprejema: generalna reprezentanca v Ljubljani c. kr. priv. zavarovalne družbe na življenje »Avstrijski Feniks«, Sodna ulica 1, nasproti kavarni »Europa«.

Varuh dojenčkov

Sladni čaj znamka »Sladine« je rešil dojenčke, pri katerih so druga otroška redilna sredstva odrekla. Vzgojenje s Sladinom je polovico cenejše. Prihrani se tudi na mleku in sladkorju. 1/4 kg zavoj stane 60 vin. in se dobi tudi pri trgovcih. Po pošti 5 zavojev 4 K franko pri izdelovalcu, lekarnarju Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani. Njegova žena je vzgojila s Sladinom 8 zdravih otrok. Na stotine mater to vzgojenje, posnema z najboljšim uspehom. Za odrasle je Sladin edini zajtrk, kateri daje kri, moč, mirne živce, zdravje. Je polovico cenejši kakor vsak drug zajtrk in prihrani tudi na mleku, sladkorju. Za bolne je Sladin izvir zdravja. Glavne zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunnerstraße 109, Radeckplatz 4, Josefstädterstraße 25. V Gradcu: Sackstraße 4. V Trstu, drogerija I. Camauli Gio. di Guardiella 703; v Gorici Mazzoli E. trgovec; v Celju Hočevar, trgovec; v Celovcu Hauser, lekarnar; v Mariboru König, lekarnar 109

Sloviti Favorit modni album jesen in zima 1914 je ravnokar izšel.

Cena 95 v, s pošto K 1.05.

2714 Dobiva se pri

M. Ranth, Ljubljana.

Glavno zastopstvo za Kranjsko, kjer so vedno v zalogi vsi favoriti predmeti in vzorci. — K vsaki naročbi naj se doda tudi 10 vin. za poštnino.

Sprejme se takoj priden in pošten

učenec

vsaj nekoliko nemščine zmožen in ne izpod 14 let star, v trgovino z mešanim blagom. **Martin Plut, Črnomelj, Dol.**

Kupi se dobro ohranjen

pianino

Več pove upravištvo »Slovenca« pod: št. 2692.

št. 16.924.

Razglas.

2721

Z ozirom na vojne dogodke obstoja nevarnost, da se zanese k nam koze. Cepljenje proti kozam je najuspešnejše sredstvo, da se zavarujemo proti tej bolezni.

Javno, brezplačno cepljenje proti kozam pričelo se bo 12. septembra 1914 in vršilo vsak dan (tudi ob nedeljah) do 30. septembra 1914 v veliki dvorani Mestnega doma in sicer za moške ob 12^{1/2} opoldne, za ženske in otroke ob 3. uri popoldne.

Podpisani mestni magistrat nujno vabi vse one, ki še niso bili cepljeni, in vse tiste, pri katerih je že poteklo 6 let po cepljenju, da se sedaj dajo cepiti, oziroma na novo cepiti proti kozam.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 10. septembra 1914.

Dežni gumijevi plašči

ne od K 15—, temveč že od **K 12*90** naprej. Velika zaloga plaščev iz fin-girane svile.

Ogromna izbira **ravnokar** došle jesenske in zimske konfekcije za dame, gospe, dečke in deklice po priznani nizki ceni.

Ljubljansko skladišče oblek O. Bernalovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5—6.

št. 16.407.

Razglas.

2713

V začetku mobilizacije je bil nabit pri vseh političnih in občinskih uradih razglas, tičoč se vojnopoštnega prometa, ki navaja za adresiranje vojnopoštnih pošiljatev sledeči vzorec:

Vzorec:

N. pr.

desetnik Karel Schneider, pešpolk št. 4
12. stotnja, vojnopoštni urad št. 65.

Naslov »vzorec« in navedba izmišljenega imena kažeta jasno, da je navedba vojnopoštni urad št. 65 tudi le vzorec.

Vendar je mnogo odpošiljateljv vojnopoštnih pošiljatev naslovilo na vojnopoštni urad št. 65.

To je popolnoma napačno.

Vojnopoštnih pošiljatev se morajo nasloviti na tisto številko vojnopoštnega urada, katero je naznanil vojak, ki je v vojski, svojim domačim v domovino.

Zato dobi vsak vojak od svojega poveljstva več naslovnih vzorcev za vojno pošto, na katere mora napisati številko vojne pošte, h kateri spada. Vojaki v vojski sprejmejo torej samo tiste pošiljatev, ki nosijo one številke vojnopoštnih uradov, katere so vojaki sami domačim naznanili.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 9. septembra 1914.

št. 16.960.

RAZGLAS.

Aprovizačni odsek mestne občine ljubljanske je sklenil nakupiti večje množine

krompirja, fižola, ješprenja ter sadja, zlasti zimskih jabolk.

Poljedelci, zadruga in trgovci se vabijo, da vpošljejo

do 15. septembra

podpisaneemu mestnemu magistratu pismene ponudbe z navedbo, v kakih množini in po kakih cenah bi bili pripravljene dobaviti mestni občini omenjena živila.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 9. septembra 1914.

2711

Naznanilo

o pričetku novega šolskega leta 1914/15 v uršulinskih dekliških šolah v Ljubljani.

V uršulinskem učiteljskem, notranji petrazredni ljudski šoli (vadnici) in trirazredni meščanski šoli, v vnanji petrazredni ljudski in trirazredni meščanski šoli se prične šolsko leto 1914/15 dne 21. septembra 1914 s slovesno sv. mašo v čast Sv. Duhu.

Vpisovalno se bo za notranjo in vnanjo šolo 18. in 19. septembra od 8.—12. ure popoldne in od 2.—6. ure popoldne; dne 20. septembra pa le od 8.—12. ure popoldne v uršulinskem samostanu (na portu), Kongresni trg 18.

Za otroški vrtec pa je vpisovanje 13. septembra od 8.—10. ure popoldne in od 2.—4. ure popoldne; 14. in 15. septembra pa od 8.—12. ure dopoldne in od 2.—6. ure popoldne. S 16. septembrom se začne redni pouk. V otroški vrtec se sprejemajo deklice in dečki.

V uršulinskem gospodinjstvi se začne pouk 1. oktobra s sv. mašo, za vpisovanje pa je prilika ves mesec september v uršulinskem samostanu, Kongresni trg 18.

Vse imenovane uršulinske šole imajo pravico javnosti.

2713

Predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani.